

[Lembourn.]

derved fremkommer afstanden mellem kunstneren og publikum, for de taler ikke længere det samme sprog.

Heller ikke denne negative inspiration kan vi tvinge bort, men vi kan gøre noget andet. Vi kan i det mindste føre en kulturpolitik, der viser, at det offentlige dog har forstået, at ethvert samfund, også selv om det ikke vil indrømme det, har et behov for kunst, fordi mødet med den gode kunst er en erfaring, og der er kun én måde at modnes på, og det er gennem erfaring.

Kunstens inderste drivkraft er ønsket om at erkende mere for at leve mere. Derfor bør vi i vor kulturpolitik atter vise kunstnerne, at de lever i et samfund, hvor der er behov for dem. Derved tror jeg at man i hvert fald giver dem en chance for en mere positiv inspiration. Det kunstneriske mirakel består jo ikke i, at kunstneren gør sig fri af verden, men i, at han forener sig med den uden at sætte sin identitet til. Hvis dette kunne ske, hvis dette, at samfundet viser, at det atter har brug for kunstnere, kunne føre til et mere positivt inspirationsgrundlag, så kunne det måske også tænkes, at kunstneren og hans publikum sprogligt kom hinanden nærmere.

Det vil principielt sige, at vi bør efterspørge og støtte værket i højere grad end kunstneren. Vor kulturpolitik skal ikke bestå hverken i kunstig formidling gennem statsskabte kulturcentre eller i social almisse til en proletariseret kunstnerstand. Det sidste kan være i orden set ud fra et socialpolitisk synspunkt, men kulturpolitik er det ikke.

Skal man derfor have en lov om kulturcentre, bør den efter min mening have det sigte, at den i stedet for at formidle bliver en støtte til værket i bred forstand, og dermed mener jeg, at hvis der et sted lokalt og spontant opstår en kulturel udfoldelse, så vil en støtte hertil blive en støtte til værket og dermed en kulturpolitisk indsats, der mere er kvalitativ end kvantitativ.

Vor kulturhistorie har talrige eksempler på spontane kulturcentre: kolonnaden på torvet i Athen, olympiaderne i Hellas, Mediciernes hus i Firenze, det attende århundredes saloner, højskolerne. Vi finder dem i dag pludselig opstået omkring en

bistro i Paris, omkring en kvindelig teaterinstruktør i London, et off-Broadway teater i New York, en forfatterinde i Glumsø, en litterær museumsmand i Viborg, en københavnsk café — og der vil komme flere til: et bibliotek, en skole, en amatørscene. Fælles for dem alle er, at det var og er en personlighed eller en gruppe af personligheder, et talent, ikke et hus, en åndelig vitalitet og ikke en institution, der skabte centret; det opstod indefra, og det voksede langsomt af sig selv ud til en institution, aldrig omvendt. Går man den gale vej, sådan som kulturudvalgets forslag tilsigtede, får man, er jeg bange for, kun en række nye mennesketomme Brasilia'er, hvor kunstens og arkitekturens værker er blevet til tragiske symboler på et åndeligt øde, et sted, hvortil kunsten blev landsforvist, og hvorfra menneskene flygtede.

Derfor bør et forslag udformes sådan, at det rummer muligheden for at støtte den spontane, lokale kulturaktivitet, den enkelte personligheds allerede eksisterende tiltrækning, så materielle mangler ikke bliver en hindring for mødet mellem kunst og menneske. En kulturpolitik, der således i princippet støtter værket, udfoldelsen, når den er der, mødet mellem kunstner og publikum, når det er ønsket, en sådan kulturpolitik kan det konservative folkeparti støtte.

Jeg tror, det er det eneste mulige alternativ til det, man egentlig godt kunne kalde den ulykkelige borgerkrig mellem vor tids kunst og vor tids publikum, en borgerkrig, hvis oprindelse ikke alene er en humanismens anklage mod tidens uretfærdigheder — den anklage, vi aldrig har kunnet undvære, og som har bragt os friheden — men sørgeligt nok også en gensidig foragt mellem kunstner og publikum.

Hvad det nu gælder om at vise, er, at det moderne velfærds- og velstandssamfunds tidsånd ikke er åndløshedens, og at kulturpolitik ikke er at gøre det nemmeste, nemlig at bygge et hus, men at gøre det sværere: at skabe et behov for huset.

Gunhild Due: Jeg kan simpelt hen ikke bevæge mig op i de højder, som ordførerne hidtil har befundet sig i, og det kunne man måske nok beklage. Jeg kunne nok være enig i noget af det, hr. Lembourn sagde; men jeg har en fornemmelse af, at